

Dergimizin son sayısından bu yana geçen zaman içinde Türk-Ermeni ilişkilerinde kuşkusuz en önemli gelişme Başbakan Erdoğan'ın 23 Nisan 2014 tarihinde yayımlanan 1915 olaylarına ilişkin mesajıdır. **Olaylar ve Yorumlar** yazımızda bu mesajın irdelenmesinin yanında Türkiye-Ermenistan ilişkilerinde görülen diğer gelişmeler, 24 Nisan'ın A.B.D., Fransa, Ermenistan ve Türkiye'de anılmasına ilişkin eylemler, Amerikan Kongresinde Türkiye aleyhindeki bazı karar tasarıları ve Diaspora'da Türkiye ile ilişkilere dair bazı görüşler ele alınmaktadır.

Yelda Demirağ **2015'e Bir Kala Türkiye-Ermenistan İlişkileri** başlığını taşıyan yazısında 2015 yaklaşırken Türkiye'nin yapmakta olduğu hazırlıklara değinilmekte bunların yeterli olup olmadığı sorgulanmakta, ayrıca Azeri faktörünü göz ardı eden bir Ermeni açılımının şansının ne olabileceği tartışılmaktadır.

İnşacı Kuram Gözüyle Ulusal Kimlik, İkili İlişkiler ve Uzlaşma başlıklı yazısında Ebru Çoban Öztürk, 1915 olaylarının Türk ve Ermeni ulusal kimliklerinin bir parçası olduğunu, bu olayların, özellikle Ermeni ulusal kimliğinde, merkezi bir konumu bulunduğunu, bu tür ulusal kimliklerin ikili ilişkileri sınırlandırdığını, dışladığını bu nedenle kalıcı bir barışın sağlanabilmesi için önce çözüm süreçlerinin sonra da uzlaşma süreçlerinin başlatılması gerektiğini, bu bağlamda kimlik algısındaki değişikliklerin de önem arz ettiğini belirtmektedir.

Özellikle 1878 Berlin Antlaşmasından sonra Doğu Anadolu'da yabancı ülkelerin konsolosluklar açmış olduğu bilinmektedir. Bu bölgede yabancı uyrukluların sayısının az olması ve kayda değer bir dış ticaret faaliyet bulunmaması söz konusu konsoloslukların aslı görevlerini yerine getirmek için değil bazı siyasi amaçlarla açıldıklarını ortaya koymaktadır. Türkan Polatçı **Ermeni Olaylarında Yabancı Konsoloslukların Rolü** yazısında bu bölgede konsoloslukları olan devletlerin Ermenilere yaptıkları yardımları ve kışkırtıcı faaliyetleri incelenmektedir.

Birinci Dünya Savaşı sonrasında imzalanan ve fakat onaylanmadığı için uygulanamayan Sevr Antlaşmasıyla kurulmak istenen büyük Ermenistan gerçekleşmemiş, ayrıca 1918'de bağımsızlığını kazanmış olan Ermenistan 1920 sonunda Türkiye'ye yenilmiş ve aynı dönemde Sovyetler Birliğine ilhak edilerek ortadan kalkmıştır. Bu gelişmelere rağmen özellikle diasporada büyük Ermenistan hayali devam etmiş ve 1922-23 yılları Lozan konferansı bu

bağlamda son bir şans olarak görülmüştür. Tuba Ünlü Bilgiç **Amerikan Basınında Lozan Konferansı ve Ermeni Sorunu** başlığını taşıyan yazısında bu dönemde, Ermenilerin etkisiyle Amerika'da bir kısım basının Ermeni görüşlerini desteklemesi incelenmektedir. Bu görüşler Lozan Konferansında A.B.D. politikasını değiştirememişse de bu ülkede olumsuz bir Türk imajının yerleşmesine katkıda bulunmuştur.

Johannes Lepsius Birinci Dünya Savaşı öncesinde ve sırasında Osmanlı İmparatorluğunda bulunmuş, daima Ermenilerden tarafa olmuş, Almanya'nın politikasını da Ermeniler lehine etkilemeye çalışmış ve bu amaçla, artık yanlış bilgiler içerdiği kanıtlanan bazı eserler vermiş bir kişidir. O yıllarda Almanya'da Protestan çevreler üzerindeki etkisi nedeniyle günümüz Almanya'sında dahi önemsenmektedir. Ramazan Yıldız, **Lepsius'un I. Dünya Savaşı Esnasında Enver Paşa ile Görüşmesi** başlığını taşıyan incelemesinde Lepsius'un Enver Paşa ile yaptığı bir görüşme özetlenmektedir. Ayrıca Osmanlı İmparatorluğunda görevli bazı Avusturyalıların raporlarında tehcir olayı hakkında verdikleri bilgiler ile Lepsius'un aynı konuda söyledikleri karşılaştırılmaktadır.

İyi okumalar dileğiyle

Editör